

Commissie
Monitoring & Toezicht
Politiecellen Curaçao

JAARVERSLAG 2019

Commissie Toezicht Arrestantenzorg Curaçao

MANAGEMENT SAMENVATTING JAARVERSLAG 2019

De Commissie Toezicht Arrestantenzorg Curaçao (CTA-CW) heeft sinds haar oprichting in 2015, elk jaar een jaarverslag uitgebracht. In dit huidige document wordt teruggeblikt op het jaar 2019. In het afgelopen jaar heeft de commissie de nodige inspecties verricht waarbij het haar is opgevallen dat bij de locaties nog steeds diverse punten verbetering behoeven.

De CTA-CW heeft in het jaar 2019, 21 reguliere vergaderingen gehouden. Eén ervan was een plenaire vergadering met alle stakeholders binnen de arrestantenzorg om de stand van de arrestantenzorg te bespreken. Aan deze vergadering hebben vertegenwoordigers van het Korps Politie Curaçao, Hof van Justitie, Sentro di Detenshon i Korekshon Korsou, Brasami en de Justitiële Jeugd Inrichting Curaçao deelgenomen.

De CTA-CW heeft in de verslagperiode 2019 negen (9) inspecties verricht. Bij de inspecties heeft de commissie in het bijzonder het accent gelegd op de (persoonlijke) veiligheid in de betreffende instellingen zowel ten aanzien van de ingeslotenen als van het personeel.

Voor het onderdeel 'bejegening' zal de commissie de kwaliteit van de arrestantenverzorgers nauwgezet blijven monitoren.

*HET OORDEEL VAN DE CTA-CW OVER DE BEJEGENING VAN DE ARRENTANTEN/INGESLOTENEN KAN WORDEN SAMENGEVAT ALS **VOLDOENDE/GOED** UITGEZONDERD DE BEJEGENING VAN ONGEDOCUMENTEERDEN DIE EEN ACHTERUITGANG HEEFT GEKEND.*

Voor het onderdeel 'huisvesting' blijft het noodzakelijk te investeren in het onderhoud en de infrastructuur van de detentielocaties omdat hier sprake is van achteruitgang.

Qua 'veiligheid' concludeert de CTA-CW dat er nog onvoldoende vooruitgang is geboekt. De commissie krijgt de indruk dat men de veiligheidssituatie onderschat.

De CTA-CW adviseert de verantwoordelijken om op korte termijn te investeren in de upgrading van de harde en softe infrastructuur om de veiligheids-issues te verhelpen.

*HET OORDEEL VAN DE CTA-CW OVER DE HUISVESTING EN VEILIGHEID VAN DE INGESLOTENEN KAN WORDEN SAMENGEVAT ALS **ONVOLDOENDE**.*

In de verslagperiode heeft de CTA-CW twee (2) klachten ontvangen en behandeld. Beide klachten betroffen ongedocumenteerde Venezolanen.

Tot slot wijst de CTA-CW nogmaals op enkele kritieke zaken die op korte termijn dienen te worden opgelost/opgepakt:

- de vaststelling van de Ministeriële Regeling m.a.w. houdende regels over de inrichting van een politiecellencomplex en de registratie van gegevens van ingesloten, inclusief het suicideprotocol;
- het personeelstekort en upgradering van het verzorgend personeel;
- de fysieke toestand van de gebouwen;
- de her-instelling van de Klachtencommissie Politieel Optreden;
- het verbeteren van de veiligheid in het algemeen binnen de verschillende instellingen, alsmede het opstellen en implementeren van een calamiteitenplan;
- Voortvarende voortzetting project nieuwbouw politiecellen;
- Het opstellen en uitvoeren van verbeterplannen door de geïnspecteerde instellingen.

Dashboard CTA-CW

De commissie heeft op haar website een Dashboard gepubliceerd dat in een oogopslag de stand van zaken van de diverse instellingen weergeeft (zie de figuur hieronder).

Vergeleken met 2018 is geen verbetering te zien. De zorg voor ongedocumenteerde vreemdelingen is zelfs verder achteruit gegaan.

Voor een gedetailleerde informatie waaronder verrichte inspecties verwijst de CTA-CW naar de eigen website: www.toezichtarrestantenzorg.cw

DASHBOARD/UPDATE 18 DECEMBER 2019

Stand van Zaken					
Politiecellen en andere Insluitingslokaties					
Lokatie/Evaluatie criteria Datum 18 December 2019	Huisvesting	Veiligheid	Verzorging	Bejegening	Overall
Barber	●	●	●	●	●
Rio Canario	●	●	●	●	●
SDKK-blok 1	●	●	●	●	●
Brasami	●	●	●	●	●
JJIC-gesloten deel	●	●	●	●	●
Vreemdelingen barak SDKK	●	●	●	●	●
Stadhuis	●	●	●	●	●
Hato	●	●	●	●	●
Garipitoweg	●	●	●	●	●
Winston churchillweg	●	●	●	●	●
Schottegatweg Noord	●	●	●	●	●
Score omschrijving					
Situatie niet acceptabel voor insluiting	●				
Kritieke verbeteringen vereist	●				
Verbeteringen nodig	●				
Verbeteringen gaande	●				
Situatie stabiel en acceptabel	●				

I. INLEIDING

De CTA-CW, is door de minister van justitie ingesteld krachtens landsbesluit van 23 januari 2015 no.14/3152 (2014/058153).

Het doel van de commissie is het bewaken van de naleving van het beleid door justitiële instellingen, ten behoeve van de handhaving van de fundamentele principes die aan de Curaçaose rechtsorde ten grondslag liggen en ten behoeve van de waarborging van de fundamentele rechten en vrijheden, zulks in relatie tot het strafrechtelijk systeem; verder dient de commissie te waken over de kwaliteit van de arrestanten- en detentie zorg in de politiecellen(complexen), van de ongedocumenteerden in de Vreemdelingenbarakken, dan wel elders ondergebracht en van personen die op grond van een rechterlijke maatregel in een instelling zijn geplaatst.

Voorts moet de commissie zorgdragen dat klachten van deze ingeslotenen worden behandeld dan wel doorgestuurd naar de geëigende instanties.

Op basis van haar inspecties dient de commissie de minister regelmatig te informeren aangaande de toestand van de zorg en bejegening die ingeslotenen krijgen.

Per 1 januari 2019 heeft mw. L. E. Tielen-Martes MSc., de functie van ambtelijke secretaris van CTA-CW hervat.

Ondanks dat het noodzakelijk was het instellingsbesluit van de commissie hiervoor aan te passen, is dit in de verslagperiode 2019 er niet meer van gekomen. Het ligt in de bedoeling om een geheel nieuw landsbesluit op te stellen waarin eveneens nieuwe taken van de commissie zullen worden opgenomen.

Vanaf januari 2019 bestond de commissie uit de volgende personen:

De heer mr. Franklin M. Hanze – lid, tevens voorzitter

De heer Richenel. T. Meulens MBA – lid

De heer ir. Alfio R.B. Troeman MBA – lid

Mw. L.E. Tielen-Martes MSc, lid, tevens ambtelijk secretaris.

I. WERKWIJZE VAN DE COMMISSIE

De commissie stelt zich door inspecties op de hoogte van de toestand van de arrestantenzorg en de zorg aan ingeslotenen en rapporteert over haar bevindingen.

De commissie voert haar inspecties uit op basis van een jaarplanning. De inspectiebezoeken zijn in de regel onaangekondigd en worden steeds uitgevoerd door minstens twee commissieleden. De inspectie gebeurt aan de hand van een vastgesteld model inspectieverslag.

De leden van de commissie hebben, op vertoon van een door het Ministerie van Justitie uitgegeven legitimatiebewijs, waaruit blijkt dat zij lid zijn van de commissie, te allen tijde toegang tot de locaties waar arrestanten/ingeslotenen worden vastgehouden, behalve voor zover en voor zolang het een plaats betreft waar een ingeslotene, in het kader van een op dat moment plaatshebbend verhoor wordt gehoord of waar hij medisch wordt onderzocht.

De richttijd voor het verkrijgen van toegang is 15 minuten nadat de commissie zich gemeld heeft. Bij het verstrijken van deze richttijd kan de commissie zich terugtrekken en rapporteren dat er geen toegang is verleend.

De leden van de commissie zijn, ter uitvoering van hun taken, bevoegd alle ingeslotenen van de politiecellencomplexen, vreemdelingenbarakken, Brasami, JJIC en andere ophoudlocaties te horen en vragen te stellen, ook wanneer maatregelen worden genomen dan wel zijn getroffen op grond van de artikelen 81, 90 en 534 van het Wetboek van Strafvordering.

De leden van de commissie worden door de politiechef of inrichtingsdirecteur geïnformeerd over de veiligheidsvoorschriften en dienen de op grond daarvan gegeven aanwijzingen door ambtenaren van politie en het personeel, terstond op te volgen.

De korpschef of inrichtingsdirecteuren brengen voor de uitoefening van de taken van de commissie alle belangrijke beleidsvoorschriften en uitvoeringsregels, feiten en omstandigheden, ter kennis van de commissie.

Leden van de commissie zijn tot geheimhouding verplicht van al wat hen in de uitoefening van hun taken ter kennis komt, behoudens enig wettelijk voorschrift hen tot bekendmaking verplicht of uit de tenuitvoerlegging van hun taken de noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.

De commissie en haar leden ontvangen van de korpschef en alle overige ambtenaren alle door

haar gewenste inlichtingen en hebben het recht alle op de ingeslotene betrekking hebbende bescheiden, waaronder tevens hun persoonsgegevens, in te zien en/of in gedrukte vorm op te vragen en te ontvangen.

Van de bevindingen tijdens een inspectie wordt ten behoeve van de voor de (arrestanten)zorg direct verantwoordelijke leidinggevende, een verslag gemaakt. De korpschef/directeur ontvangt een afschrift van dit verslag. Na de toevoeging van een verbeterplan worden beide uiteindelijk gepubliceerd op de website van CTA-CW.

II. **RAPPORTAGE JAAR 2019**

VERGADERINGEN

De Commissie Toezicht Arrestantenzorg Curaçao, CTA-CW, heeft in het jaar 2019, 21 reguliere vergaderingen gehouden.

De situatie in de politiecellen en de overige arrestantencellen zijn aan de hand van een inspectierapport in kaart gebracht en telkens besproken met de leiding/coördinator politiecellencomplexen van het KPC, respectievelijk ook met de leidinggevendenden van de vreemdelingenbarakken, Brasami en JJIC.

Naast de bespreking van de constatering is ook overleg gevoerd met de desbetreffende verantwoordelijken, om de nodige verbeteringen door te voeren. Het streven is om naast de feitelijke verbeteringen ook een hogere mate van bewustwording voor wat betreft de veiligheid en de bejegening van mensen in detentie, te bevorderen.

In de maand april 2019 is een plenaire vergadering gehouden met alle stakeholders binnen de arrestantenzorg om de stand van zaken van de arrestantenzorg te bespreken.

Op 26 juni 2019 heeft de Commissie een gesprek gehad met de Minister van Justitie om een aantal belangrijke zaken de arrestantenzorg aangaande, te bespreken en is bij deze gelegenheid ook het jaarverslag 2018 officieel overhandigd aan de Minister van Justitie.

In het verslagjaar zijn 2 klachten ontvangen. Beide klachten betroffen ongedocumenteerde Venezolanen in respectievelijk de vreemdelingenbarakken en een minderjarige in JJIC.

In juli 2019 heeft de commissie een vergadering gehouden voor de behandeling van de klacht van mr. Scheperboer namens 3 ongedocumenteerden die betrokken waren bij een incident op 9 juni 2019 in de vreemdelingenbarakken. In deze vergadering waren aanwezig mr. Scheperboer en zijn kantoorgenoten, alsmede directie en functionarissen van de SDKK, de Commissie van Toezicht Gevangeniswezen en de Sector Directeur van het Ministerie van Justitie. Van deze vergadering is verslag opgemaakt en verzonden naar de diverse stakeholders. De Commissie heeft, na het verkrijgen van alle rapporten terzake, een advies aan de Minister van Justitie uitgebracht voor nader onderzoek.

De klacht van de minderjarige in JJIC werd schriftelijk afgehandeld in samenwerking met het Ministerie van Justitie.

In een van de vergaderingen van de CTA-CW is de Sector Directeur Rechtshandhaving, dhr. G. Daantje, te gast geweest om informatie te delen over het beleid van de Minister van Justitie met betrekking tot de problematiek van ongedocumenteerde vreemdelingen.

Verder heeft de commissie eveneens de plannen voor de nieuwe ophoudlocatie van het Hof (ex KPMG-gebouw) met de architect van het projekt besproken om op deze wijze vooraf aan de verbouwing, input te leveren voor wat betreft de arrestantenzorg op deze locatie.

INSPECTIES

In de verslagperiode heeft de commissie haar inspectiebezoeken vooral gericht op de interne veiligheid van de diverse locaties. De directies zijn in eerdere inspectiebezoeken aangespoord om aan calamiteitenplannen te werken om vervolgens deze te oefenen zodat bij een calamiteit, de veiligheid van ingesloten en het personeel gewaarborgd kan worden.

De CTA-CW heeft in de verslagperiode 2019 de volgende inspecties verricht/besprekingen gehad conform haar jaarplanning.

Vreemdelingenbarakken op 19 maart 2019

Inspectie JJIC-gesloten afdeling op 27 mei 2019

Inspectie Brasami- Hamaka op 28 mei 2019

Inspectie politiecellen Barber op 29 mei 2019

Inspectie vreemdelingenbarakken op 10 juni 2019

Evaluatie calamiteitenplan SDKK op 24 september 2019

Inspectie vreemdelingenbarakken op 30 september 2019

Inspectie FOBA samen met de inspecteur Volksgezondheid op 15 oktober 2019

Inspectie SDKK vrouwenafd. – Blok 1 - vreemdelingenbarakken op 15 oktober 2019

III. BEVINDINGEN INSPECTIE LOCATIES

Ontvangst, rondleiding en bezetting

De commissie is tijdens haar inspectiebezoeken over het algemeen goed en op tijd ontvangen en rondgeleid.

De commissie heeft ook in het jaar 2019 op alle geïnspecteerde locaties signalen ontvangen van bewakers van de door hen ervaren onderbezetting.

Insluiting/binnenkomst arrestant

De commissie heeft zich op de betreffende locaties laten informeren omtrent de gevolgde procedures, met betrekking tot de registratie bij insluiting/binnenkomst van de arrestanten. Deze verloopt naar tevredenheid.

Bejegening/Verzorging

De commissie kreeg uit de gesprekken met de ingesloten, uitgezonderd de ongedocumenteerden in de vreemdelingenbarakken, een positieve indruk van de manier waarop zij op de verschillende locaties de bejegening ervaren.

Met name bij de gesloten afdeling van de JJIC is op te merken dat er veel aandacht is voor de bejegening van de jongeren. De ingesloten daar hebben de beschikking over TV, kranten, gezelschapsspellen, PlayStation en er kan gevoetbald worden. De ruimte waar deze activiteiten plaatsvinden is vrij klein.

De afdeling zal bij oplevering van de nieuwbouw een aparte activiteitencentrum hebben.

Bij de locaties die voeding afnemen van de SDKK-keuken wordt veelal over de voeding geklaagd. Bij Politiecellen Barber wordt niet over de voeding geklaagd. Het dagelijkse eten wordt afgenomen van een snackbar in de buurt.

Bij de vreemdelingenbarakken wordt continu geklaagd over de bejegening en verzorging. De ingesloten geven aan geen leesmateriaal en/of dagactiviteiten te hebben en klagen vaak over de te late bezorging van het eten.

Enige zorgpunten:

Luchten

Door onvoldoende personeel geschiedt het luchten van de ingesloten bij de meeste locaties niet naar behoren.

De betreffende directies/coördinatoren zijn er telkens op gewezen om urgent stappen te ondernemen opdat het luchten van ingesloten op een acceptabele wijze, volgens de normen, kan geschieden.

Hygiënische aspecten

De commissie constateerde dat er nog steeds, bij de diverse locaties, geen algemene (gecoördineerde) schoonmaak van de cellen plaatsvindt. De ingesloten dienen zelf voor de schoonmaak van de cellen te zorgen. Met name in de vreemdelingenbarakken leidt dit tot onhygiënische situaties van met name de douches en toiletten.

Beschikking ter verwijdering/uitzetting

De commissie constateert dat ingesloten ongedocumenteerden in een aantal gevallen nog te lang moeten wachten voordat ze over de nodige documenten beschikken om zo snel mogelijk verwijderd, dan wel uitgezet te kunnen worden, wat volgens de commissie onnodig is.

Medische verzorging

De commissie constateerde bij de inspectie dat met name het bewaren en verstrekken van medicijnen aan de ingesloten bij Politie Post Barber nog steeds niet conform de regels gebeurt. Andere aspecten die betrekking hebben op de medische zorg zijn op de andere locaties, in de verslagperiode, niet gecontroleerd.

Het ligt in de bedoeling van de commissie om in het komend jaar in samenwerking met de Inspectie Volksgezondheid, gezamenlijke inspecties bij desbetreffende locaties te verrichten, teneinde de medische verzorging scherp onder de loep te nemen.

Arrestantenverzorgers/penitentiaire begeleiders

Op vrijwel alle locaties is er sprake van structurele onderbezetting. Daarnaast is het noodzakelijk gebleken dat meer geïnvesteerd dient te worden in bijscholing en training om de kwaliteit van de arrestantenverzorgers te kunnen verhogen. Met de nodige training zullen zij nog beter presteren en hun werk op een meer professionele wijze uitvoeren. Bovendien is dit ook een middel om kennis te nemen van de (internationale) rechten van de ingesloten.

De commissie zal de kwaliteit van de arrestantenverzorgers nauwgezet blijven monitoren.

HET OORDEEL VAN CTA-CW OVER DE BEJEGENING VAN DE ARRESTANTEN/INGESLOTENEN KAN WORDEN SAMENGEVAT ALS **VOLDOENDE/GOED**, UITGEZONDERD DE BEJEGENING VAN ONGEDOCUMENTEERDEN DIE EEN ACHTERUITGANG HEEFT GEKEND.

Huisvesting

De commissie constateert dat de huisvestingssituatie in deze verslagperiode hetzelfde is gebleven, of misschien zelfs verergerd, in vergelijking met de vorige periode (2017/2018).

Vreemdelingenbarakken

In 2019 is gestart met de bouw/verbouw van deze opvanglocatie. Door de toename van ongedocumenteerde Venezolanen is de situatie binnen de vreemdelingenbarakken onhoudbaar geworden. De huidige capaciteit van de barakken wordt nu beperkt tot maximaal 30 personen terwijl vrouwelijke ongedocumenteerden worden opgevangen in de Vrouwenafdeling van de SDKK.

Brasami

De commissie heeft geconstateerd dat zowel het Brasami-gebouw als het Pico Plata-gebouw niet voldoen aan de eisen. De uitvoering van de taken van het personeel met name van Pico Plata, lijdt hieronder. De directeur verklaarde dat het in de bedoeling ligt om het hoogbouwdeel van het Brasami gebouw (Westelijk deel van het complex) volledig te evacueren wegens de slechte staat van onderhoud waarin het gebouw zich bevindt. Het laagbouw-gedeelte (2 verdiepingen hoog en Oostelijk gelegen) blijft echter in gebruik.

De Hamaka-afdeling, eerder gevestigd op de begane grond, wordt thans opgeknapt opdat de Detox afdeling, vanuit het hoogbouwgedeelte, daarheen kan verhuizen. De laagbouw zal een aparte ingang krijgen.

De verhuizing is na een lange tijd nog gaande en de tijdlijn is niet (goed) bekend. De aanpak van de versnippering van de werkzaamheden met name wat veiligheid van ingeslotenen en verzorgers betreft, dient ter hand te worden genomen. In dit kader heeft de directeur ook gesproken over het gebrek aan een eenduidige ministeriële verantwoordelijkheid voor Brasami.

Al met al constateert de commissie dat het Brasami-gebouw in zijn totaliteit (mede gezien de opknipwerkzaamheden) geen gezonde en veilige omgeving is.

JJIC Gesloten Afdeling

Binnen de gesloten afdeling zijn tijdens inspecties, door de commissie enige gebreken geconstateerd te weten:

- niet functionerende ventilatie in de cellen;
- defecte afvoer van de toiletten;
- defecte uitgangsdeuren ;
- niet functionerende camera's.

De afdeling JJIC heeft een nieuwbouw dat nog niet is opgeleverd. In deze nieuwbouw is er een grote zaal die als activiteitscentrum gaat dienen.

Politiecellen;

Politiepost Barber

De situatie bij Politiecellen te Barber is qua huisvesting niet veel veranderd vergeleken met de laatste verslagperiode. De cellen zijn voorzien van een tafel, een bed en een toilet.

Elke cel heeft een douche-ruimte. Er is buiten een gemeenschappelijke luchtruimte. In deze luchtruimte is er echter een gebrek aan privacy.

Het blijft noodzakelijk te investeren in de onderhoud en infrastructuur van de detentielocatie aangezien hier sprake is van achteruitgang.

Veiligheid/BHV/Ontruimingsoefeningen

Zoals vermeld was de focus van de inspecties in 2019 met name gericht op de interne veiligheid bij de locaties. De locaties Barber, Brasami en SDKK zijn aangespoord tot het maken van calamiteitenplannen of indien reeds opgesteld (SDKK), deze te doen vaststellen. Bij deze locaties dienen de ontruimingsoefeningen nog plaats te vinden.

De veiligheid laat op een bepaald punt te wensen over omdat in een noodgeval, de evacuatie moeilijk kan plaatsvinden aangezien in de geïnspecteerde locaties (Barber, Brasami en vreemdelingenbarakken) geen geschikte ruimtes zijn waar geëvacueerden, in het bijzonder, naar toe kunnen worden gebracht, mochten zij het gebouw snel moeten verlaten.

Een ander punt van zorg is het feit dat de desbetreffende afdelingen met chronische onderbezetting kampen; het aanhoudend personeelstekort werkt ook een onveilige situatie in de hand.

De gesloten afdeling van de JJIC heeft een calamiteitenplan opgesteld en heeft reeds enkele ontruimingsoefeningen gehouden. Het valt de commissie op dat de geconstateerde gebreken niet of nauwelijks bij de volgende oefeningen zijn verholpen.

De CTA-CW moet nogmaals concluderen dat op dit gebied nog geen voldoende vooruitgang is geboekt. De commissie krijgt de indruk dat men het risico van deze situatie onderschat.

De veiligheid van de gebouwen is ook in het geding aangezien de toezichtscamera's niet (goed) werken.

De CTA-CW adviseert de verantwoordelijken om op korte termijn te investeren in de upgrading van de harde en soft infrastructure teneinde de veiligheidsissues te verhelpen.

Verblijf in ophoudlocaties bij politiebureaus en het gerechtsgebouw

Gedurende de verslagperiode is de commissie er niet aan toegekomen om inspecties in de ophoudlocaties bij politiebureaus en/of gerechtsgebouw te verrichten.

Bijzondere aandachtspunten

Minderjarigen

Tijdens een inspectiebezoek bij de afdeling Hamaka/Brasami op 28 mei 2019 constateert de commissie dat er van de 3 ingeslotenen, 2 minderjarig waren. Zorgpunt was dat de twee minderjarigen (beide 16) niet naar school gingen terwijl als regel een 16 - jarige naar school moet.

Zelfmoordprotocol

De regels voor de inrichting van een politiecellencomplex en de registratie van gegevens van ingeslotenen zijn nog niet vastgesteld. In het bijzonder ontbreekt hier een protocol m.b.t. zelfmoordsituaties.

Van de poging tot zelfdoding in de ophoudcel te Rio Canario indertijd heeft de commissie nog geen rapportage ontvangen. De commissie dringt er op aan om de vaststelling en publicatie van een dergelijk protocol zo snel mogelijk rond te krijgen.

Huisregels

De commissie constateert dat huisregels nog niet verstrekt worden aan ingeslotenen in de desbetreffende talen. Bij binnenkomst zou de arrestant, volgens verklaring van de aanwezige arrestantenverzorgers, wel de nodige uitleg van de huisregels krijgen. De huisregels staan echter niet op schrift, noch zijn ze in de diverse talen beschikbaar.

De commissie legt er nogmaals de nadruk op dat iedere arrestant recht heeft op de huisregels in een voor hem/haar verstaanbare taal.

HET OORDEEL VAN DE CTA-CW OVER DE HUISVESTING EN VEILIGHEID VAN DE INGESLOTENEN KAN WORDEN SAMENGEVAT ALS ONVOLDOENDE.